

ЕДИННИЯТ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАР НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

● Сравнително изследване на икономическо-статистическата ситуация в ЕС
ПРОФ. Д-Р УЛРИХ МАЙЕР

(Продължава от брой 4)

ШВЕЙЦАРИЯ

	В абсолютна стойност	На 1000 единици население	На 1000 моторни превозни средства
БВП	237.46 млрд.	33 335 хил.	54 599 хил.
Население	7.12 млн.	x	1.64 хил.
Площ (кв. км.)	41 285	5.80	9.49
Железопътна мрежа (км.)	5 041	0.71	1.16
Пътна мрежа (км.)	71 086	9.98	16.34
Автомобилна пътна мрежа (км.)	1 638	0.23	0.38
Общ брой на моторните превозни средства	4.35 млн.	611	X
Пътнически автомобили	3.38 млн.	475	778
Пътни инциденти	22 232	3.12	5.11
Брой пострадали	597	0.084	0.14

Таблица 1. Страна и транспорт.
Данните са от 1997 г.

	Общо	Общо застраховане	Автомобилно застраховане	Застраховка „Гражданска отговорност“
Брой застрахователни компании ¹	132	74	28	22
Брутен премиен приход	30.23 млрд.	8.39 млрд.	2.45 млрд.	1.22 млрд.
-на глава от населението	4 244	1 178	344	171
-на моторно превозно средство	X	X	563	281

Таблица 2. Дял на застраховката „Гражданска отговорност“ в общото застраховане.

¹Застрахователи, ситуирани в Швейцария.

СТРУКТУРА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР

През 1998 г. в Швейцария са локализиран 132 застрахователни компании. Освен това 29 компании от ЕС оперират на този пазар, а 3 са от други страни. 132-те швейцарски компании включват 28 презастрахователи, 30 животозастрахователи и 74, занимаващи се със застраховане на злополуки и със социални застраховки. От 1990 до 1998 г. броят на застрахователните компании в Швейцария нараства значително - от 129 на 164. Животозастрахователният бизнес е много по-значителен в страната от общозастрахователния. Последните няколко години са белязани от интензифициране на конкуренцията в общото застраховане. През 1998 г. премиеният приход в общото застраховане нараства само с 1% срещу 10% ръст в животозастраховането. Това явление може отчасти да се обясни със съществуващите данъчни облекчения.

ЧУЖДЕСТРАНЕН ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БИЗНЕС

В рамките на премиения приход чуждите компании, опериращи на швейцарския пазар, имат незначителен дял. Трите застрахователни компании, които са от страни извън ЕС, оперират само на общозастрахователния пазар. 29 са застрахователи от ЕС, от които 28 са общозастрахователни и една - животозастрахователна.

СИТУАЦИЯТА НА ПАЗАРА НА ЗАСТРАХОВАНЕ НА МПС

(Вж. табл. 3)

През 1998 г. 26 швейцарски

Пазарен дял, засман от трите най-големи автомобилни застрахователи	53.0%
Пазарен дял, засман от петте най-големи автомобилни застрахователи	68.0%
Пазарен дял, засман от десетте най-големи автомобилни застрахователи	88.0%

Таблица 3. Концентрация на пазара на автомобилно застраховане в проценти от брутния премиен приход.

дружества и 4 дружества от европейското икономическо пространство работят на пазара на автомобилно застраховане в Швейцария. 22 швейцарски и всички от европейското икономическо пространство предлагат застраховка „Гражданска отговорност“. Автомобилното застраховане формира помалко от 10% от брутния премиен приход, тъй като основна роля има животозастраховането. Около половината от премиения приход, реализиран от автомобилните застрахователи, се формира от премиите по „Гражданска отговорност“. За швейцарския автомобилен застрахователен пазар периодът 1996-1998 г. е характерен с голяма конкуренция, довела до редуциране на премиите.

Степента на концентрация на този пазар е висока. Пазарен лидер е Winterthur с дял от почти 24%. Десетте лидери в автомобилното застраховане в Швейцария държат пазарен дял от 88%. От брутния премиен продукт, реализиран от автомобилното застраховане, около 5 млн. евро по застраховка „Гражданска отговорност“ са реализирани от чужди застрахователи. При останалите автомобилни застраховки ситуацията е подобна - 9 млн. евро се дължат на приноса на чужди компании, което съответства на пазарен дял от 4 процента.

(Вж. табл. 4)

РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

	Автомобилно застраховане	Застраховка „Гражданска отговорност“
Застраховани рискове	-	4 394 000 ¹
Брутен премиен приход	2.45 млрд.	1.22 млрд.
Равнище на щетимост	61.7 %	68.1%

Таблица 4. Статистика на автомобилното застраховане.

¹Данните са от Асоциацията на швейцарските застрахователи.

Диференциране на премиите	Класове	Разпределение
Класификация на собствениците/водачите на МПС		
Бонуси за жени	2	7%-11%
Възраст на водача	2	3%-5%
Бонус за лоялност	2	3%
Класификация според използването на автомобила		
Място на регистрация		
Доплащане при използване на автомобила за търговски цели		
Бонус при малък километраж	2	3% - 10%
Класификация според вида на автомобила		
Кубатура на двигателя	4-5	S:5.5-6.6
Вид и модел на автомобила		S:1.5

Таблица 5. Основни фактори при формане на премиите.

РЕГУЛАЦИОННО РАЗВИТИЕ

Тарифите по застраховката „Гражданска отговорност“ в Швейцария са обект на строга регулация до края на 1995 г. Надзорният орган (BVP-Bundesamt für das Privatversicherungswesen) и Асоциацията на автомобилните застрахователи в Швейцария калкулират така наречените стандартни премии на базата на периодични статистики. Тези стандартни премии се използват до края на 1995 г.

РЕГУЛАЦИЯТА КЪМ НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ

Към момента автомобилните застрахователи са свободни да намаляват тарифите по застраховка „Гражданска отговорност“. Няма обвързващ или ограничаващ фактор за премиите нива.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОКРИТИЕ НА „ЛОШИТЕ РИСКОВЕ“

През 60-те години на миналия век е съществувал пул от застрахователи, осигуряващ покрития за рискове, които не са намиращи отражение в предлаганите застрахователни продукти. Пултът е трансформиран в „споразумение“ между застрахователи за предлагане на рисково покритие извън стандартните полици. Дерегулацията на 1 януари 1996 г. прекратява това споразумение.

РОЛЯ НА АСОЦИАЦИЯТА НА АВТОМОБИЛНИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

В Швейцария асоциацията не е ангажирана директно с участие в изготвянето на тарифите. Понякога „Schweizerische Vericherungsverband“ (швейцарската асоциация на застрахователите) подготвя документи, съдържащи справки за евентуалните

№	клас	Премиа /%!	Увеличаване на клас след щета			
			След 1	След 2	След 3	След 4
Покачване в клас						
1	20	240	21	21	21	21
2	19	200	21	21	21	21
3	18	160	21	21	21	21
4	17	140	21	21	21	21
5	16	120	21	21	21	21
6	15	100	20	21	21	21
7	14	100	19	21	21	21
8	13	100	18	21	21	21
9	12	90	17	21	21	21
10	11	80	16	20	21	21
11	10	75	15	19	21	21
12	9	70	14	18	21	21
13	8	65	13	17	21	21
14	7	60	12	16	20	21
15	6	55	11	15	19	21
16	5	50	10	14	18	21
17	4	45	9	13	17	21
18	3	40	8	12	16	20
19	2	35	7	11	15	19
20	1	35	6	10	14	18
21	0	35	5	9	13	17

Таблица 6. Системата „Бонус-малус“.

загуби, които биха могли да понесат нейните членове през следващата година.

ОСНОВНИ ФАКТОРИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ ПРЕМИИТЕ

Базовите фактори в Швейцария са параметрите на автомобила по отношение кубатурата на двигателя. В зависимост от обема съществува диференциация, разпределена от 1 до 6. Също така от значение са

моделът и видът на автомобила. Отстъпките се формират на основата на фактори като собственост и опит, като преференциални премии са гарантирани само за полици, сключени с бонус (премия < 100%).

(Вж. табл. 5)

Друга диференциация в премиите се получава от възможността за самоучастие. Обикновено нормалната премия съдържа франшиз за млади шофьори или шофьори без опит, но не и за останалите клиенти. Те могат да договорят със застрахователя премия със самоучастие.

СИСТЕМАТА „БОНУС-МАЛУС“

(Вж. табл. 6)

Лимитите в системата, предлагани от застрахователните компании, варират. Някои компании стигат до лимит 200%, 270% или 350% завишаване на премиите. В системата на бонус най-ниските премии са в рамките на 30%-40%.

Застрахователите класират клиентите при първа застраховка в съответната компания според опита и заведените искове спрямо водача по застраховка „Гражданска отговорност“. Взема се под внимание целият период от издаване на свидетелство за правоправление до момента. Например:

■ годините, през които е карал автомобил под 1000 км годишно, не се вземат под внимание;

■ годините, през които е карал автомобил от 1000 км до 5000 км годишно, се смятат наполовина;

■ годините, през които е карал автомобил над 5000 км годишно, се смятат изцяло.

ИЗВОДИ

Сред представените страни Швейцария се характеризира с ниско ниво на регулация на тарифите.

Класификацията в системата „Бонус-малус“ се основава единствено на данните, предоставени от клиента.

Преференциални премии се предоставят толкова дълго, колкото

застрахователният договор е в бонус-сферата.

Възможно е притежаването на една полица за застраховка „Гражданска отговорност“ от собственик на два автомобила, но не е възможно едновременно им ползване.

Превоз
ГЕРГАНА РАШКОВА

(Следва)